

י' אב, תשע"ג
17 יולי, 2013
13-507-15

חובת מתן שעות מנוחה לפרה החולבת - כחלק מהדאגה לרווחת בע"ח
תזכורת חשובה למגדלים

(ד"ר שמוליק פרידמן)

לפי עבודות מחקר שנעשו בארץ ובעולם כ 80% - 60% מהיממה של הפרה החולבת אמורים להיות מוקדשים למנוחה (רביצה + העלאת גירה) ואכילה. לפי חלוקה זו מדובר ב 10-14 שעות אמורות מוקדשות למנוחה ובין 3-5 שעות לאכילה. יתרת הזמן הנותר מוקדשת לחליבה ולעבודות "תחזוקה" של העדר (רופא, מזריע, מטלף, טיפולים אחרים).

מדוע אם כן חשובות שעות המנוחה והרביצה לפרה החולבת?

א. נמצא כי פרות העומדות זמן רב או שלא מתאפשרת להן רביצה עקב העדר מקום נוח ובעקר **בטוח** - סובלות מעקה ("סטרס"). רמות הקורטיזון, שנמדדו בדמם נמצאו גבוהות מאלו הרובצות במנוחה תקינה. עליה ברמה זו גורמת לירידה ופגיעה במערכת החיסונית העצמית של הפרה ומכאן לרגישות לתחלואות שונות.

ב. רביצה ומנוחה מגבירים את יכולת התפתחות העובר ברחם. כאשר פרה רובצת כמות הדם המוזרמת לקרן הרחם ההרה גבוהה יותר מאשר בפרה עומדת.

ג. פרה במנוחה על מרבץ שאינו קשיח-בריאות הטלף טובה יותר – **פחות צליעות**.

ד. **יכולת ייצור החלב** בפרה רובצת גבוהה יותר- על כל שעת רביצה נוספת ניתן לקבל עוד 1.5 ליטר חלב ליום.

ה. השעות ה"קריטיות" והחשובות לשמירה על רביצה ומנוחה - **מחצות ועד** ל 04.00 לפנות בוקר. בשעות אלו הפרות אמורות להיות כבר לאחר חליבת לילה ושבעות מאכילה במהלך היום.

אז מה אנחנו עושים כדי להבטיח את שעות המנוחה הנדרשות?

א. יש להימנע/לצמצם ביצוע עבודות בסככות (הוצאת זבל, תנועת כלים חקלאיים) וכן להימנע מכניסת מבקרים חיצוניים כאשר **הפרות נמצאות בסככות**. יש לנצל את שהותן בחליבה כשלוש פעמים ביום לצורך ביצוע עבודות תחזוקה בסככות הרביצה.

| www.milk.org.il | office@milk.org.il |

- ב. את הבקר הנדרש לטיפולים היומיים כגון : הזרעה, טיפול רופא, העברות בין הקבוצות-יש למיין באמצעות **שער הפרדה מיד ביציאה מהחליבה** ולא מתוך הסככות כאשר הפרות רובצות .
- ג. יש **לסכרן את שעת החליבה וזמן האכילה**. כלומר פרה היוצאת מחליבה תיגש ישירות לשתייה ואכילת אוכל טרי. כל זאת יתקיים במהלך חצי השעה עד שעה מסיום החליבה. סיום מהיר של הפעולות הנ"ל יותיר לנחלבת מספיק זמן למנוחה ולרביצה.
- ד. מומלץ **לא לחלוב בשעות "משוגעות" בלילה** ולסיים את חליבת הלילה לכל המאוחר עד חצות.
- ה. חלה חובה על המגדל **למנוע נוכחות כלבים** או בע"ח אחרים העלולים "להקפיץ" את כל העדר.
- ו. בתכנון כל רפת יש לקחת בחשבון מתן מקום נוח, יבש, לא צפוף ולא מאיים לכל פרה בסככה(מעל ל 20 מ"ר לפרה).
- ז. **פרות צולעות או חולות** מומלץ להפרידם משאר העדר ולתת להם תנאים משופרים למנוחה כדי להקל ולזרז את החלמתם.

לסיכום:

זכרו פרה חייבת את שעות המנוחה שלה לשמירה על בריאותה, ייצור וניצול מיטבי של המזון והעקר הם חלק מתנאי הבסיס לרווחתה. עשו הכל כדי לשמור על כך.

| www.milk.org.il | office@milk.org.il |

משרד:

דרך החורש 4, יהוד

ת.ד. 97, יהוד, מיקוד: 5610002

טל: 03-9564750, פקס: 03-9564766

Office:

4, Hachosh st., Yehud

P.O.B 97, Yehud 5610002, ISRAEL

Tel: 972-3-9564750, Fax: 972-3-9564766

מכון התקנים הישראלי

ISIRAC
ברשות הרשות
להסמכת מעבדות
ISO/IEC 17025
No. 149.00

המערך הארצי לבריאות העטין ואיכות החלב (מאל"ה)

ת.ד. 3553 פארק תעשייה קיסריה 3088900

טל: 04-6274477, פקס: 04-6274242

maale@milk.org.il